

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/115/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4113212193
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Pátrovičová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2017:4113212193.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Pátrovičovej a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Borisa Minksa v právnej veci žalobcu: Intrum Justitia Debt Finance AG, os sídlom Industriestrasse 13C, 6300 Zug, Švajčiarsko, IČO: CHE - 100.023.266, zastúpený JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom so sídlom Bratislava, Karadžičova 8, proti žalovanému: T. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z., V. XXXX/XX, za účasti združenia Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, so sídlom Bratislava, Šafárikovo nám. 7, IČO: 42 362 962, zastúpený JUDr. Patrikom Podhorským, advokátom so sídlom Bratislava, Zámocká 36, o zaplatenie 1 601,28 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 4. novembra 2015, č. k. 10C/6/2014-128, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti o povinnosti žalobcu nahradiť trovy konania Združeniu na strane žalovaného m e n í tak, že občianskemu združeniu VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, so sídlom Bratislava, Šafárikovo nám. 7, IČO: 42 362 962, náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

Žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nitra (súd prvej inštancie podľa § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) rozsudkom zo dňa 04. 11. 2015, č. k. 10C/6/2014-128, rozhodol tak, že zastavil konanie v časti 93,52 eura a v zostávajúcej časti žalobu zamietol. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal a žalobcovu uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi (podľa Občianskeho súdneho poriadku) na strane žalovaného náhradu trov konania vo výške 79,76 eura právnenému zástupcovi vedľajšieho účastníka JUDr. X. X. do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ust. § 1 písm. a/, § 2 písm. a/, § 4 ods. 1, 2, 6 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 52 ods. 1, 2, § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

3. V odôvodnení rozhodnutia súd poukázal na to, že žalobca sa návrhom zo dňa 11. 04. 2013 domáhal vydania platobného rozkazu, ktorým žiadal zaviazať žalovaného zaplatiť sumu 1 601,28 eura s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 1 507,76 eura od 05. 10. 2012 do zaplatenia a náhradu trov konania. Žalobný návrh odôvodnil tým, že na základe zmluvy o úvere zo dňa 01. 10. 2007 bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 3 319,39 eura, splatný v 60 mesačných splátkach vo výške 84,21 eura. Žalovaný porušil ust. bodu 4.17 všeobecných obchodných podmienok zmluvy o úvere, podľa ktorých bol povinný mesačné splátky splácať v stanovenej výške podľa splátkového kalendára a tento splátkový kalendár dodržiavať. Pretože si žalovaný neplnil riadne svoje povinnosti, predchodca žalobcu vypovedal zmluvu dňa 09. 11. 2010. Žalovaný pohľadávku žalobcu neuhradil ani čiastočne. Pohľadávka žalobcu ku dňu podania žaloby predstavuje sumu 1 601,28 eura, ktorá pozostáva z neuhradenej časti istiny úveru vo výške 1 507,76 eura a poplatkov vo výške 93,52 eura. Ďalej uviedol, že dňa 27. 09.

2012 uzavrel pôvodný žalobca (Profidebt Slovakia, s.r.o. so sídlom v Bratislave) ako postupník so spoločnosťou GE Money, a. s., Bratislava, ako postupcom zmluvu o postúpení pohľadávok, na základe ktorej bola žalobcovi postúpená splatná pohľadávka voči žalovanému zo zmluvy o úvere vo výške 1 601,28 eura s príslušenstvom a právami spojenými s pohľadávkou. Postúpenie pohľadávky oznámil postupca žalovanému listom zo dňa 26. 10. 2012, v ktorom vyčíslil výšku pohľadávky žalobcu a vyzval ho na jej zaplatenie. Žalovaný v stanovenej lehote pohľadávku žalobcu nezaplatil.

4. Súd vydal platobný rozkaz č. k. 8Ro/53/2013 dňa 24. 06. 2013, ktorým žalobcovi priznal žiadaný nárok. Pretože sa platobný rozkaz nepodarilo doručiť do vlastných rúk žalovanému, súd ho uznesením zo dňa 16. 10. 2013 zrušil a nariadil pojednávanie. V priebehu konania došlo k postúpeniu pohľadávky z pôvodného žalobcu Profidebt Slovakia, s.r.o., Bratislava, na žalobcu. Podaním zo dňa 19. 01. 2015 vzal právny zástupca žalobcu žalobu v časti poplatkov vo výške 93,52 eura späť a upravil petičnú žalobu tak, že žiadal zaviazat' žalovaného na zaplatenie 1 507,76 eura s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 1 507,76 eura od 05. 10. 2012 do zaplatenia. Právny zástupca žalobcu sa pojednávania nezúčastnil, svoju neúčast' ospravedlnil. Opatrovník žalovaného sa pojednávania nezúčastnil a rozhodnutie ponechal na úvahe súdu.

5. Do konania vstúpil podaním zo dňa 24. 11. 2014 vedľajší účastník, ktorý sa pojednávania nezúčastnil. K veci sa vyjadril písomne a uviedol že žiadal žalobu zamietnuť a priznať mu náhradu trov konania. Vo svojom vyjadrení uviedol, že zmluva o úvere neobsahuje celkovú výšku a menu poskytnutého úveru, podmienky upravujúce jeho čerpanie, konečnú splatnosť úveru a výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a preto mal za preukázané, že zmluva je bez úrokov a poplatkov. Poukázal aj na to, že opakovaným postupovaním pohľadávky sa žalovaný dostal do zhoršeného právneho postavenia pre prípad, že by sa o svojich právach chcel domáhať nie od pôvodného veriteľa, ale od terajšieho žalobcu, čím je zároveň značne diskriminovaný. Postup je treba vyhodnotiť ako nekalú obchodnú prax a postúpenie pohľadávky považovať za absolútne neplatné, čo v konečnom dôsledku znamená nedostatok vecnej legitímácie žalobcu.

6. Súd vykonal dokazovanie, z ktorého zistil, že žalovaný uzavrel so žalobcom zmluvu o úvere, z ktorej vyplýva, že peňažné prostriedky poskytne veriteľ dlžníkovi do 3 dní odo dňa uzavretia zmluvy na jeho účet. Súd žiadal žalobcu, aby túto skutočnosť preukázal, tento však dôkaz o vyplatení peňažných prostriedkov súdu nepredložil a ani jeho predchodca, ktorý uviedol, že všetky podklady odovzdal postupníkovi. Ak zo zmluvy nevyplýva, že jej podpisom potvrdzuje dlžník prevzatie peňažných prostriedkov, je potrebné skutočnosť, že mu boli vyplatené, preukázať. Pretože žalobca neunesol dôkazné bremeno svojich tvrdení, súd žalobu zamietol. V časti pôvodne žalovaných poplatkov 93,52 eura súd konanie pre späťvzatie podľa § 96 ods. 1 OSP zastavil.

7. Súd nepriznal žalovanému náhradu trov konania podľa § 142 ods. 1 OSP, pretože si žiadne trovy neuplatnil. Do konania vstúpil vedľajší účastník, ktorý podal vo veci vyjadrenie. Vo vyjadrení žiadal žalobu zamietnuť, lebo považoval úver bez poplatkov a úrokov a žalovaný vrátil požičanú istinu a žiadal priznať náhradu trov konania.

8. V predmetnej veci súd videl účelnosť vynaložených trov samotným charakterom vedľajšieho účastníka, keď vedľajší účastník vstúpil do konania za účelom ochrany práv spotrebiteľa. Súd priznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov za 1 úkon právnej podľa § 10 ods.1, § 13a ods. 1, písm. c/ a § 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z. za písomné vyjadrenie vo výške 71,372 eura a 8,39 eura režijný paušál = 79,76 eura. Súd považoval za účelne vykonaný práve tento úkon, ktorým poukázal vedľajší účastník na nedostatky zmluvy, ktoré by inak mali vplyv na rozhodnutie súdu.

9. Proti tomuto rozsudku v časti výroku o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, žiadajúc odvolací súd, aby rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného náhradu trov konania nepriznáva.

10. S rozhodnutím súdu prvej inštancie priznať vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného náhradu účelne vynaložených trov právneho zastúpenia podľa § 142 ods. 1 OSP nesúhlasil. Uviedol, že vedľajší účastník do konania vstúpil, formulárovým podaním a žiadal priznať náhradu trov konania za trovy právneho zastúpenia a k žalobnému návrhu sa vyjadril prostredníctvom svojho právneho záujmu. Úkony Združenia považoval za neúčelné z dôvodu, že súd vo veci vykonal dokazovanie, na základe ktorého

dospel k záveru o nepôvodnosti nároku žalobcu. Poukázal na § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, v zmysle ktorého súd prihliada na akúkoľvek prekážku, ktorá by bránila priznaniu práva žalobcu - dodávateľa, pričom túto povinnosť má priamo zo zákona. Podania Združenia sú formulárové, opakujúce sa v ostatných súdnych konaniach, sú právne jednoduché, a teda nadbytočné a neúčelné s ohľadom na to, že v súčasnosti by na prípadné premlčanie práva lebo inú zákonnú prekážku musel súd prihliadnuť ex offo. Poukazujúc na vysoký štandard ochrany spotrebiteľa zákonmi a súdmi SR je zbytočné a neúčelné, aby bol spotrebiteľ v konaní chránený aj Združením na ochranu spotrebiteľa s vlastným právnym zastúpením. Žalovaný by ako spotrebiteľ dosiahol v konaní rovnaký úspech bez pričinenia vedľajšieho účastníka. Vedľajší účastník neuviedol žiadne iné ani právne argumenty nad rámec tých, ktoré je súd povinný zistiť sám z úradnej povinnosti, a ktoré by viedli k meritórnemu rozhodnutiu. Do pozornosti odvolacieho súdu dal rozhodnutie Krajského súdu v Nitre vo veci sp. zn. 7Co/85/2015 zo dňa 30. 04. 2015, Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Co/950/2014 zo dňa 20. 02. 2015, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41Cob/26/2013 zo dňa 05. 02. 2013 a Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6Co/14/2015 zo dňa 28. 01. 2015.

11. Zdôraznil, že súd sa mal zaoberať účelnosťou trov, pretože neplatí vždy, že trovy právneho zastúpenia advokátom sú vždy trovami potrebnými na účelné uplatňovanie a bránenie práva. Vzhľadom k uvedenému je potrebné prihliadnuť k všetkým okolnostiam prejednávanej veci. Zdôraznil, že trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka boli vynaložené neúčelne a poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 MCdo 1/2014, sp. zn. 2Sži/6/2014 a 2Sži/10/2014, sp. zn. 6 M Cdo 5/2013, uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/15/2014, Krajského súdu v Nitre sp. zn. 8Co/207/2014 a Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12Cob/69/2013 a mnohé ďalšie. S poukazom na citácie z uvedených rozhodnutí mal žalobca za preukázané, že trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka boli neúčelné. Poznamenal, že cieľom zákonodarcu nebolo vytvorenie legislatívneho priestoru pre subjekt, ktorého jediným úkonom v konaní bude udelenie generálneho plnomocenstva na zastupovanie advokátovi. Mal za to, že ak by vedľajší účastník chcel a mal v úmysle poskytovať ochranu spotrebiteľovi ako slabšej strane, nie je obvyklé, aby ihneď po oznámení svojho vstupu do konania poukázal na to, že ho v tomto konaní bude zastupovať advokát bez toho, aby zistili, v akom stave a akej náročnosti je ten ktorý prípad. Zdôraznil, že nespochybňuje ústavné právo obsiahnuté v ust § 47 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého má každý právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, avšak toto právo na právne zastúpenie nie je právom na náhradu trov konania a v danom prípade s poukazom na uvedené argumenty nespĺňa ani svoju podstatu. Zastupovanie advokátom nezodpovedá účelu, ktorý sleduje procesné právo inštitútom zastupovania advokátom v súdnom konaní. Právo na náhradu trov konania je viazané na účelnosť vynaložených trov. Ak má byť rozhodnutie súdu o náhrade trov konania logickým ukončením celého súdneho konania, tak súd musí dôkladne zvážiť všetky okolnosti prípadu a v odôvodnení rozhodnutie náležite vysvetliť.

12. V písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu Združenie uviedlo, že vo svojom vyjadrení vedľajší účastník poukázal na viaceré nedostatky zmluvných dojednaní, pričom poukázal na to, že Zmluva neobsahuje obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako aj na to, že dohoda o výške úrokov alebo odmeny za poskytnutie úveru sa prieči dobrým mravom, a preto je neplatná. Taktiež poukázal na nedostatky kontraktáčného procesu. V tomto smere poukázal na § 93 ods. 4 OSP a čl. 47 ods. 2 Ústavy SR. Odmietol úvahy súdu, že trovy nepovažuje za účelné, pretože samotné tvrdenie neprijateľných podmienok v spotrebiteľskej zmluve, resp. vznesenie námietky premlčania vedľajším účastníkom za súčasnej povinnosti súdu ex offo ich skúmať, je účelným úkonom a účelným spôsobom bránením práv účastníka. Poukázal aj na to, že žalobca dlhodobo uplatňuje neprijateľné podmienky v spotrebiteľskej zmluve, úroky, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi a sú neprímerane vysoké, ako aj premlčané pohľadávky na celom území SR. Súd síce prihliada na neprijateľné podmienky alebo premlčanie ex offo, avšak zhodnotenie určitých zmluvných podmienok ako neprijateľných alebo vznesenie námietky premlčania, hlavne posúdenie, kedy sa v prípade nerovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán jedná o nerovnováhu značnú podľa § 53 OZ, alebo posúdenie podmienok zmluvy odporujúcim dobrým mravom je vecou úvahy a právneho názoru vedľajšieho účastníka a súdu. Vzhľadom k tomu upozornenie na neprijateľné podmienky, námietky premlčania alebo iné kvalifikované právne hodnotenie v spotrebiteľskej zmluve vedľajším účastníkom treba považovať za účelný úkon. Mal za to, že argumenty vedľajšieho účastníka boli opodstatnené, úkony boli účelne vynaložené, a preto žiadal uhradiť trovy právneho zastúpenia. Do pozornosti odvolacieho súdu dal uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 28. 03. 2012 sp. zn. 7Co/34/2012, Krajského súdu v Banskej Bystrici z 09. 08. 2012 sp. zn. 15Co/169/2012 a Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 25. 04. 2012 sp. zn. 17Co/87/2012.

Záverom si vyčíslil trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní, ktoré pozostávajú z vyjadrenia k odvolaniu vo výške 35,69 eura + 1x režijný paušál 8,58 eura, čo celkovo predstavuje sumu 44,27 eura.

13. Krajský súd v Nitre, ako odvolací súd (podľa § 34 CSP) preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie, ako aj postup súdu, ktorý mu predchádzal v medziach podaného odvolania podľa § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a po preskúmaní napadnutého uznesenia dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné, a preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 388 CSP zmeniť, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP), ani na jeho zrušenie (§ 389 CSP).

14. Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že žalobca dňa 11. 04. 2013 podal na súde prvej inštancie žalobu, ktorou sa domáhal voči žalovanému zaplata sumy 1 601,28 eura s príslušenstvom. Súd vydal platobný rozkaz č. k. 8Ro/53/2013 dňa 24. 06. 2013, ktorým žalobcovi priznal žiadaný nárok. Pretože sa platobný rozkaz nepodarilo doručiť do vlastných rúk žalovanému, súd ho uznesením zo dňa 16. 10. 2013 zrušil a nariadil pojednávanie. V priebehu konania došlo k postúpeniu pohľadávky z pôvodného žalobcu Profidebt Slovakia, s.r.o., Bratislava, na žalobcu. Podaním zo dňa 19. 01. 2015 vzal právny zástupca žalobcu žalobu v časti poplatkov vo výške 93,52 eura späť a upravil petit žaloby tak, že žiadal zaviazat žalovaného na zaplata sumy 1 507,76 eura s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 1 507,76 eura od 05. 10. 2012 do zaplata. Podaním doručeným osobne do podateľne Okresného súdu Nitra dňa 24. 11. 2014 oznámilo svoj vstup do konania občianske združenie VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV ako vedľajší účastník na strane žalovaného. Následne vo veci rozhodol súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom, ktorým zastavil konanie v časti 93,52 eura a v zostávajúcej časti žalobu zamietol. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal a žalobcovu uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi (podľa Občianskeho súdneho poriadku) na strane žalovaného náhradu trov konania vo výške 79,76 eura právnenmu zástupcovi vedľajšieho účastníka JUDr. Patrikovi Podhorskému do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

15. Podľa § 470 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 470 ods. 2 prvej vety CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

16. S účinnosťou od 01. 07. 2016, prijatím zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, došlo v súlade s § 473 CSP k zrušeniu zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“). Nová právna úprava dôsledne dodržiava princíp okamžitej aplikovateľnosti procesnoprávných noriem, ktorý znamená, že nová procesná úprava sa použije na všetky konania, a to aj na konania začaté pred dňom účinnosti CSP. Zároveň však uvedený právny predpis v ustanovení § 470 ods. 2 stanovuje výnimky z tohto základného pravidla. Podľa tohto ustanovenia právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

17. S poukazom na novú právnu úpravu zavedenú zákonom č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok je potrebné zdôrazniť, že subjekt, s ktorým súd do 30. 06. 2016 konal ako s vedľajším účastníkom konania, po 01. 07. 2016 viac v konaní ako vedľajší účastník konania vystupovať nemôže a jeho postavenie ako vedľajšieho účastníka konania k 30. 06. 2016 zaniká. Tento subjekt môže po 01. 07. 2016 vystupovať v konaní buď ako osobitný subjekt v zmysle § 95 CSP (do konania môže byť pribratý iba na základe rozhodnutia súdu, ak s tým strana súhlasí) alebo ako všeobecný zástupca podľa § 89 CSP. Inštitút vedľajšieho účastníka (podľa § 93 OSP) bol v novej právnej úprave nahradený inštitútom intervenienta (podľa § 81 a nasl. CSP). S poukazom na uvedené už nie je možné ďalej konať so Združením ako s vedľajším účastníkom konania, resp. intervenientom.

18. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 137 OSP (účinného v čase rozhodovania súdu prvej inštancie), trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných

zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

19. V danom prípade odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie zdieľa ten názor, že v prípade občianskeho združenia VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV na strane žalovaného sú dané dôvody osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP neumožňujúce tomuto Združeniu priznať ním vyčíslenú náhradu trov právneho zastúpenia celkovo v sume 159,52 eura (súd prvej inštancie priznal sumu 79,76 eura). Hlavnou a v podstate jedinou príčinou takéhoto postupu odvolacieho súdu je ten fakt, že uplatňované trovy právneho zastúpenia Združenia (celkovo uplatnené vo výške 159,52 eura) postrádajú v sebe základný aspekt pre ich priznanie, ktorým je účelnosť takto vynaložených trov právneho zastúpenia. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že právny zástupca Združenia si nemôže dôvodne uplatňovať odmenu za ním vyúčtovaný úkon právnej služby (príprava a prevzatie právneho zastúpenia), pretože v samotnom oznámení o vstupe tohto Združenia ako vedľajšieho účastníka do konania jeho právny zástupca už automaticky účtuje odmenu za úkony právnej služby, pričom obratom žiada zaslať návrh na začatie konania, ktorý zatiaľ vôbec nemal k dispozícii, avšak popritom už účtuje odmenu za úkon právnej služby, ktorým má byť príprava a prevzatie veci. Oznámenie o vstupe do konania, je formulované úplne všeobecne, bez uvedenia výšky predmetu konania, resp. aspoň jedného špecifického prvku odlišujúceho tento spotrebiteľský spor od iných. Združenie v oznámení o vstupe do konania zo dňa 14. 11. 2014 okrem mena a priezviska žalovaného neovládalo žiadne iné identifikačné údaje (adresa, dátum narodenia). V tomto konaní je možné predpokladať, že Združenie vystupuje na strane žalovaného bez jeho vedomia a žalovaný nemal možnosť vyjadriť sa k tomu, či vôbec súhlasí so zastupovaním Združenia advokátskou kanceláriou. Odvolací súd v žiadnom prípade nepopiera možnosť Združenia dať sa v konaní zastúpiť advokátom, resp. advokátskou kanceláriou, avšak takýto procesný vzťah medzi týmito dvoma subjektmi musí hodnotiť najmä z pohľadu účelnosti, pretože ak by musel právny zástupca zastupovať združenia na ochranu spotrebiteľa v každom prípade, v podstate by nebol dôvod na pribratie združenia do konania v pozícii vedľajšieho účastníka na stranu žalovaného Združenie na ochranu spotrebiteľa je profesionálnym združením, ktorého zmyslom je podľa zákona č. 250/2007 Z. z. a zákona č. 384/2008 Z. z. hájenie záujmov spotrebiteľa. Odvolací súd ďalej zastáva ten názor, že náhrada trov právneho zastúpenia za určitý advokátom vyúčtovaný úkon právnej služby nie je možné pre neúčelnosť priznať, ak sa určité procesné podanie nadbytočne opakuje, a to tak uvedením nových a procesne významných skutočností, pričom zároveň v sebe neodráža priamy postoj Združenia k prejednávanej veci. Úkony právnej služby, za ktoré žiadalo Združenie priznať náhradu trov konania vo výške 159,52 eura odvolací súd vyhodnotil ako abstraktné, koncipované príliš všeobecne, bez znalostí špecifik prejednávanej veci s automaticky uplatňovanou námietkou premičania, resp. odporu.

20. Rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania ako celku. Je výlučne vecou súdu, aby posudzoval úspech procesných strán v súdnom konaní ako aj účelnosť vynaložených trov. Pre všetky prípady rozhodovania o náhrade trov konania v občianskoprávnom konaní platí všeobecný princíp, že možno priznať náhradu iba tých trov, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva. Aj keď za takéto náklady je vždy treba považovať odmenu za profesionálne zastupovanie účastníka advokátom. Odvolací súd vychádza z rozhodovacej praxe súdov, že rozhodovanie o náhrade trov súdneho konania je integrálnou súčasťou súdneho konania ako celku.

21. Podľa článku 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy, a to od začiatku konania.

22. Podľa článku 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

23. Právo na poskytnutie právnej pomoci a náhrada trov konania, vrátane tých, ktoré sú spojené so zastupovaním advokátom, sú dve rôzne veci, ktoré síce spolu súvisia, ale možno ich oddeliť.

24. Hlavnou zásadou, ktorá ovláda rozhodovanie o trovách konania, je však zásada úspechu vo veci. Ústavný súd už k tejto otázke judikoval, že pomeriavať úspech a neúspech vo veci nemožno len tým, ako bolo o konkrétnom návrhu rozhodnuté, ale je treba ho posudzovať v širších súvislostiach. V rozhodnutí IV. ÚS 1/04 zo dňa 13. 01. 2005 Ústavný súd zdôraznil, že ani rozhodovanie o trovách konania nesmie

byť len mechanickým posudzovaním výsledku sporu bez komplexného zhodnotenia rozhodnutia vo veci. Rozhodnutie o trovách konania má byť zrejším a logickým ukončením celého súdneho konania (ÚS ČR I. ÚS 257/05).

25. Súdny sú pri rozhodovaní o náhrade trov konania povinné prihliadať najmä na účel súdneho konania, ktorým je poskytovanie ochrany subjektívnym právam. Pri skúmaní účelnosti vynaložených trov konania na zastupovanie účastníka či Združenia na ochranu spotrebiteľov podľa OSP v postavení vedľajšieho účastníka advokátom, je súd povinný skúmať, či ide o účelné či dôvodne vynaložené trovy. Vždy je pritom treba prihliadať na konkrétne okolnosti prípadu. V prípade, že Združenie na strane žalovaného, ktorý je spotrebiteľom ako fyzická osoba, v konaní, v ktorom je predmetom sporu problematika ochrany práv spotrebiteľa, je občianske združenie VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, Bratislava, Šafárikovo nám. 7, ktoré je právnickou osobou a jeho hlavnou náplňou činnosti je hájiť záujmy a ochrana spotrebiteľov, vyvstáva otázka, či takéto Združenie, ak sa nechá zastupovať v súdnom konaní advokátom, v prípade úspechu účastníka, na strane ktorého vystupuje, ide o účelne vynaložené náklady spojené s jeho právnym zastupovaním. Právna problematika tohto sporu teda úzko súvisí s hlavným predmetom činnosti tohto Združenia. Ak sa takéto Združenie, ktoré je oprávneného v konaní vystupovať na ochranu práv spotrebiteľa, nechá zastupovať v spore advokátom, na čo má plné právo, neznamená to však, že v prípade úspechu účastníka, na strane ktorého v spore vystupuje, má Združenie automaticky právo na náhradu trov právneho zastúpenia.

26. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na právnu argumentáciu v náleze Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 25. júla 2012 sp. zn. I. ÚS 988/12, s ktorou sa stotožňuje, v ktorom ústavný súd uviedol: „Pravidlo, podľa ktorého možno úspešnej procesnej strane priznať náhradu iba účelne vynaložených trov, sa vzťahuje na akékoľvek trovy konania, teda aj na trovy spojené so zastupovaním advokátom (na odmenu za zastupovanie, paušálnu náhradu hotových výdavkov a náhradu za daň z pridanej hodnoty). Za účelne vynaložené trovy v zmysle § 142 ods. 1 OSP možno považovať iba také trovy, ktoré musela procesná strana nevyhnutne vynaložiť, aby mohla riadne hájiť svoje porušené alebo ohrozené subjektívne právo pred súdom. Trovy spojené so zastupovaním advokátom spravidla budú tomuto vymedzeniu zodpovedať. Tomuto pravidlu však nemožno prisudzovať absolútnu, bezvýhradnú povahu; môžu sa vyskytnúť aj situácie, za ktorých trovy spojené so zastupovaním advokátom nebude možné považovať za nevyhnutné na riadne uplatňovanie alebo bránenie práva pred súdom. O takýto prípad pôjde najmä v prípade zneužitia práva na zastúpenie advokátom“.

27. Z koncepcie zákonne vymedzených cieľov združení podľa zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa vyplýva, že okrem iných čiastkových cieľov upravených v cit. zákone, združenie môže na základe plnomocenstva zastupovať spotrebiteľa v konaniach pred štátnymi orgánmi o uplatňovaní jeho práv vrátane náhrady ujmy spôsobenej porušením práv spotrebiteľa. Uvedeným zákonodarca rozšíril subjekty, ktoré v špecifických právnych vzťahoch (spotrebiteľské vzťahy) môžu zastupovať spotrebiteľa pri hájení jeho záujmov. Inými slovami, zákon bez inak želateľnej, ale nie nevyhnutnej konkretizácie fungovania a náležitého odborného zloženia združenia (personálny substrát združenia) považuje združenie za odborníka v spotrebiteľských právnych vzťahoch a na tento účel mu za splnenia stanovených podmienok poskytuje prostredníctvom ministerstva príslušnú podporu (§ 25 ods. 6 cit. zák.). Teda bez ohľadu na skutočnosť, či personálny substrát združenia, hájaceho záujmy spotrebiteľa má, alebo nemá odborne zdatných zástupcov (v širšom zmysle slova), alebo či sa združenie dá v konaní zastúpiť zástupcom (napr. advokátom), považuje ho za subjekt, ktorý je odborníkom vo veci.

28. Občianske združenie VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, Bratislava, Šafárikovo nám. 7, vystupovalo v konaní bezpochyby ako vedľajší účastník podľa vtedy platného a účinného OSP a ako taký sa nechal právne zastúpiť advokátom tak, že ho písomne splnomocnil na zastupovanie v konaní. Vo svojej podstate združenie - odborník, ako subjekt práva, ktorého predmetom konania je ochrana práv spotrebiteľa sa dal zastúpiť právnym zástupcom - advokátom. Odvolací súd konštatuje, že napriek tomu, že v konaní sa Združenie mohlo dať zastúpiť ďalším práva znalým odborníkom, dôsledky uvedeného, v rovine náhrady trov konania v súdnom konaní, nerezultujú v účelnosť takýchto trov konania (konkrétne trov právneho zastupovania), ktoré v konaní Združeniu mohli vzniknúť. Uvedený záver odvolací súd opiera o vyššie uvedené a zdôrazňuje, že Združenie je zo svojej podstaty subjektom práva a účastníkom konania, ktorý je odborníkom na podporu a ochranu záujmov práv spotrebiteľa, ktorého ďalšie odborné zastupovanie nie je možné charakterizovať ako účelné. Ak sú

svojím charakterom vznikajúce trovy konania neúčelné, nemožno takúto neúčelnosť pripisovať na škodu, aj keď neúspešného účastníka konania, v tomto prípade žalobcu.

29. Paušálny vstup občianskeho združenia VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV do všetkých konaní, v ktorých vystupujú ako žalobcovia týmto združením označené subjekty bez ohľadu na stav konania, vôľu spotrebiteľa a účelnosť úkonov Združenia, nepovažuje odvolací súd za dôkaz o vôli združenia naplniť cieľ občianskeho združenia VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV. Všeobecný vstup tohto združenia do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania, najmä, keď sa združenie dalo zastúpiť advokátom a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Plná moc pre právneho zástupcu je taktiež paušálna bez bližšej špecifikácie ku konkrétnemu prípadu.

30. Odvolací súd napadnuté uznesenie v časti výroku o priznaní trov vo výške 79,76 eura zmenil, pretože ich na rozdiel od súdu prvej inštancie považoval za neúčelné a nehospodárne. Odvolací súd sa vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti zaoberal účelnosťou a hospodárnosťou vynaložených trov a zvažil aj aplikáciu ust. § 257 CSP. Je potrebné zohľadniť tú skutočnosť, že občianske združenie VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, musí byť samé z podstaty svojej existencie schopné poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach spotrebiteľských veciach, keďže má vo svojich radoch členov, ktorí majú právnické vzdelanie. V tomto smere zastal názor, že trovy právneho zastúpenia občianskeho združenia VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV jednoznačne nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva, a poukazuje na aplikáciu dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 257 OSP.

31. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, 2 v spojení § 255 ods. 1 a § 257 CSP tak, že úspešnému žalobcovi v tomto konaní nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože si žiadne neuplatnil.

32. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).